

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5906/25
25.2.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Драгићевић, адвокат из Уба, Краља Петра I Ослободиоца бр. 52, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Бојан Тадић, адвокат из Уба, Карађорђева бр. 1, ради утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Убу П 156/25 од 15.09.2025. године, у седници већа одржаној дана 25.2.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П 156/25 од 15.09.2025. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је ништав и не производи правно дејство Уговор о доживотном издржавању ОПУ: 1582/2021 од 17.12.2001. године, оверен код јавног бележника ..., а закључен између пок. ВВ бившег из ... и тужене, а што је тужена дужна признати и трпети. Другим ставом изреке пресуде обавезана је тужена да тужиоцу, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 281.350,00 динара.

Против наведене пресуде тужена је благовремено, преко пуномоћника, изјавила жалбу побијајући је у целости, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу овлашћење из члана 386

Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити се жалбом тужене указује на неку другу повреду одредаба парничног поступка која би могла бити од утицаја на правилност и законитост побијане одлуке.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац и тужена су деца сада пок. ВВ, бившег из ..., који је преминуо дана 16.08.2022. године, а који је са туженом закључио побијани уговор од доживотног издржавању. Овај уговор је у име ВВ, као примаоца издржавања, закључио пуномоћник адвокат ГГ из ..., по пуномоћју овереном пред јавним бележником у Убу под УОП-Т: 21-2021 дана 14.12.2021. године, којим је пуномоћник овлашћен да у име властодавца и за његов рачун, као прималац издржавања закључи уговор о доживотном издржавању са туженом, уз навођење непокретности на којима је ВВ био искључиви власник а које су предмет тог уговора. Приликом овере пуномоћја констатовано је да је ВВ, пре потписивања, прочитана садржина пуномоћја. По основу овог пуномоћја, адвокат ГГ је, као пуномоћник примаоца издржавања, са туженом као даваоцем издржавања, закључила и оверила уговор о доживотном издржавању, код јавног бележника ... из Уба под бројем ОПУ: 1582-2021 дана 17.12.2021. године, која је приликом овере присутнима предочила све правно релевантне чињенице и упозорила пуномоћника примаоца издржавања на последице уговора у смислу одредбе члана 195 ЗОН-а - да имовина која је предмет овог уговора не улази у заоставштину и да се њоме не могу намирити његови нужни наследници. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра др Јасмине Пашић, у време издавања пуномоћја и закључења уговора о доживотном издржавању, ВВ је био способан да нормално расуђује, да схвати значај и да разуме сврху потписивања уговора, односно био је пословно способан. Из исказа сведока и парничних странака које је суд прихватио, произилази да је тужилац, као син сада пок. ВВ, о њему водио бригу, нарочито након што је ВВ пао у дворишту и био хоспитализован на неурологији Ваљевске болнице, након чега је две недеље живео у ... код тужиоца. Суд је прихватио и исказ тужене која је тврдила да је њен отац почев од 11.11.2021. године дошао да живи код ње у ..., а да је пре тога живео у ... са тужиоцем. Након што је пок. ВВ дошао да живи код ње, тужилац је једном у два месеца долазио да обилази оца, а отац је њој и сестри ДД дао пуномоћје да у његово име подижу пензију. Од тог новца су делимично плаћали жене које су се бринуле о ВВ, док је боравио у ..., а уговор о доживотном издржавању је закључен по вољи њеног оца, који је на тај начин хтео да се одужи. Суд је прихватио и исказе сведока ЋЋ, који је навео да је ВВ након што је изашао из болнице био свестан и разуман и да је нормално причао, а што су потврдили и сведоци ЕЕ и ЖЖ, који су навели да ВВ због лома кука није могао да хода, али је био разуман и причао разговетно са њима и са лицима која су га посећивала.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, суд је закључио да је ВВ, у време закључења и овере предметног уговора о доживотном издржавању, био способан за расуђивање и да је приликом закључења побијаног уговора постојала алеаторност, односно неизвесност дужине трајања живота пок. ВВ, јер је он и поред болести и

доживљених можданих удара и лома кука, био психички здрав и није боловао од неке тешке и неизлечиве болести. У том моменту није се могло јасно и тачно проценити колико дуго ће још ВВ живети. Међутим, побијани уговор о доживотном издржавању, који је пок. ВВ као прималац издржавања закључио преко пуномоћника, ипак није пуноважан, с обзиром на то да у пуномоћју које је дао адвокату ГГ није садржана одредба члана 195 Закона о облигационим односима. По становишту првостепеног суда, иако Закон о наслеђивању не забрањује закључење уговора о доживотном издржавању преко пуномоћника и не садржи посебне одредбе у вези форме и садржине пуномоћја за закључење тог правног посла, у том Закону је одредбом члана 195 изричито прописано на шта прималац издржавања мора бити упозорен. Ова одредба је прописана првенствено у циљу заштите примаоца издржавања, па како иста није садржана у пуномоћју које је пок. ВВ дао пуномоћнику адвокату ГГ, оно не испуњава законске услове за пуноважност, а што доводи до апсолутне ништавости уговора, сходно чему је суд донео одлуку као у изреци. Одлуку о трошковима парничног поступка суд је донео крећући се у границама постављеног захтева, а имајући у виду оне радње које су биле потребне за вођење спора.

И по становишту Апелационог суда у Београду првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право и то одредбе чл. 195. Закона о наслеђивању и чл. 90. Закона о облигационим односима, када је закључио да је захтев тужиоца основан.

Наиме, одредбом члана 90 Закона о облигационим односима прописано је да форма прописана законом за неки уговор или други правни посао важи и за пуномоћје за закључење тог уговора, односно за предузимање тог посла. Али, када се пуномоћје даје за закључење уговора или предузимање ког другог правног посла за који је прописан облик јавно потврђене (солемнизоване исправе) или јавнобележничког записа довољно је да потпис властодавца буде оверен.

Одредбом члана 195 Закона о наслеђивању прописано је да уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у облику јавнобележнички потврђене (солемнизоване исправе). Приликом потврђивања (солемнизације) уговора јавни бележник је дужан да уговорнике нарочито упозори на то да имовина која је предмет уговора не улази у заоставштину примаоца издржавања и да се њоме не могу намирити његови нужни наследници, о чему ставља напомену у клаузули о потврђивању.

Из цитиране законске одредбе чл. 90 ЗОО, произилази да правни посао за који закон прописује облик јавнобележнички потврђене (солемнизоване) исправе, може бити закључен преко пуномоћника и да је у том случају довољно да потпис властодавца буде оверен. Међутим, у конкретном случају се ради о уговору о доживотном издржавању, као посебном правном институту, чије су закључење и форма прописани одредбама Закона о наслеђивању. У чл. 195 овог Закона, законодавац је у циљу заштите права примаоца издржавања и његових наследника, прописао посебну обавезу органа пред којим се уговор закључује и оверава, да приликом потврђивања (солемнизације) уговора, уговорнике нарочито упозори на то да имовина која је предмет уговора не улази у заоставштину примаоца издржавања и да се њоме не могу намирити нужни наследници. Значај овог упозорења огледа се у санкцији која је прописана у случају да је упозорење изостало, у ком случају је уговор ништав.

Следом изнетог, иако пуномоћје које је пок ВВ дао адвокату ГГ дана 14.12.2021. године, испуњава форму прописану одредбом чл. 90 Закона о облигационим односима, оно не испуњава услове за закључење пуноважног уговора о доживотном издржавању, јер приликом овере и потписивања истог, властодавац, као прималац издржавања, није био упозорен на последице закључења уговора у смислу одредбе члана 195 Закона о наслеђивању.

Стога су неосновани жалбени наводи тужене да је првостепени суд погрешно применио материјално право, односно одредбу члана 90 став 2 ЗОО, када је закључио да пуномоћје за закључење уговора о доживотном издржавању мора бити сачињено у форми јавнобележнички поврђене исправе. Наиме, циљ одредбе члана 195 Закона о наслеђивању је заштита уговорних страна, а нарочито примаоца издржавања и његових наследника, због чега му се и предочавају последице које ће тај уговор имати у погледу заоставштине и наслеђивања. У конкретном случају, прималац издржавања, приликом давања и овере пуномоћја за закључење уговора о доживотном издржавању није био упозорен на последице, односно на то да имовина која је предмет уговора неће ући у његову заоставштину и да се из ње не могу намирити његови нужни наследници, што предметни уговор чини ништавим, како је то правилно закључио и првостепени суд.

По становишту Апелационог суда, значај овог упозорења, које Закон о наслеђивању (*lex specialis*) прописује као услов за пуноважност уговора о доживотном издржавању, има приоритет у односу на одредбе Закона о облигационим односима, који садржи опште норме о облику пуномоћја за закључење уговора за који је прописан облик јавно потврђене исправе. Располагање примаоца издржавања, који уговором о доживотном издржавању преноси имовину даваоцу издржавања након своје смрти, чиме ту имовину изузима из наслеђивања, може бити пуноважно само уколико је прималац издржавања свестан тих последица и на њих јасно упозорен, што је у конкретном случају изостало, па стога предметни уговор није пуноважан и не може производити правно дејство.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер сматра да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 ЗПП-а.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, с обзиром на то да је иста донета имајући у виду успех странака у спори, висину досуђеног износа, као и важећу Адвокатску тарифу и Таксену тарифу у време пресуђења.

Следом свега изнетог, а применом одредби чланова 390 и 401 тачка 2 ЗПП, донета је одлука као у првом ставу изреке пресуде.

Разматрајући побијану пресуду, Апелациони суд је уочио да је у уводу пресуде дошло до очигледне грешке у писању презимена тужиоца као "...", уместо "...", како се тужилац презива, али сматра да је реч о грешци коју првостепени суд може исправити, сходно одредби члана 362 Закона о парничном поступку, те ће првостепени суд донети решење о исправци и исто доставити пуномоћницима странака истовремено са

достављањем другостепене пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић